

ADI:.....
SOYADI:.....
SINIFI: .....NO: .....

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
TÜRKÇE DERSİ (ÖZGÜN YAYINLARI) 7. SINIFLAR
1. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI ÖRNEK SORULARI

ALDIĞI PUAN

CEVAP
ANAHTARI

Sınav süresi 40 dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

T.7.3.5. Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

a) Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır.

b) Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir.

1. Matematik dilindeki kavramlar neyse şiirdeki imgeler de aynı değerde seyreder. Özellikle son yıllarda sayısal zekâ ve sözel zekâ şeklinde yapılan yapay bir ayırım sonucunda, matematik ve şiir birbirinden tamamen ayrıştırılarak iki zıt kutba yerleştirilmiştir. Matematik sayısal zekâyı, şiir de sözel zekâyı temsil eden birer baş aktör rolüne büründürülmüşlerdir. Üstelik bu ayrıştırma öyle ustaca yapılmıştır ki hiçbir ortak noktaları olmadığına kanaat getirilmiştir. Böyle bir öğrenilmiş çaresizlik sonucunda matematikten korkan ya da ona mesafeli duran öğrenciler çoğunlukta olmuştur. Hâlbuki hayat denilen koridorun duvarlarına çarpan şiirin sesi, matematiğin sesinin yankılanmasından başka bir şey değildir.

Bu metinde geçen bazı sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak anlamlarının karşısına yazınız. (9 puan)

a) İnsanın düşünme, akıl yürütme, öğrenme, kavramları ve nesnelere zihinde canlandırabilme, objektif gerçekleri algılama, yargılama, sonuç çıkarma, bedeni kontrol edebilme, duyguları doğru algılayabilme, değerlendirebilme, icat edebilme vb. yeteneklerinin ve becerilerinin tamamı. **Zekâ**

b) Bir nesnenin veya düşüncenin zihindeki soyut ve genel tasarımı. **Kavram**

c) Ardışık sıralanmayı kıran ses düzenlemeleriyle birlikte şiirin düzyazıdan ayrılmasını sağlayan öge. **İmge**

* Anlamları verilen sözcüklerin metinden doğru bulunarak belirtilen boşluğa yazıldığı yanıtın her birinin **puan değeri 3**'tür.

* Anlamları verilen sözcüklerin metinden doğru bulunamayıp yazılmadığı yanıtlar ya da ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Not: a) maddesinde doğru yanıt olarak yazılması beklenen "zekâ" yanıtı dışında, "sayısal zekâ" ya da "sözel zekâ" yazması da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

2 ve 3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Brezilya'da yaşayan 71 yaşındaki emekli inşaat ustası Joao Pereira de Souza (Hoa Pereyra de Soza), Dindim adını verdiği Güney Amerika Macellan penguenini 2011 yılında üzeri zift kaplanmış olarak bulmuş. Sahile vuran ve ölmek üzere olan bu güzel canlıyı özverili çabalarıyla hayata döndüren altın kalpli De Souza'dır. Birlikte tam 11 ay geçiren ikili, bir gün Dindim'in ortadan kaybolmasıyla birbirinden ayrılmış. Ancak De Souza, Dindim'in kendisini sonsuza dek terk ettiğine hiç inanmamış ve herkesin aksini söylemesine rağmen çocuğu gibi sevdiğini söylediği pengueni beklemeye başlamış. Tam bir yıl sonra, hayatını kurtaran güzel yürekli De Souza'ya geri dönen Dindim, bu ziyaretlerini her yıl tekrarlamış. De Souza, Dindim ile olan sıra dışı hikâyesini şu sözlerle açıklıyor: "Benimle 11 ay kaldı, sonra birden kayboldu. Herkes onun geri dönemeyeceğini söylüyordu fakat o beni ziyarete geldi. Hem de dört defa... Dindim'i kendi çocuğum gibi seviyorum, onun da beni sevdiğine inanıyorum. Kendisine kimsenin dokunmasına izin vermiyor ve gagalıyor. Benim ise kucağıma yatıyor, onu yıkamama ve sardalya ile beslememe izin veriyor. Her yıl 8 bin kilometre yürüterek beni görmeye geliyor. (Basından)

T.7.3.8. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.

Kişileştirme (teşhis), konuşurma (intak), karşıtlık (tezat) ve abartma (mübalağa) söz sanatları verilir.

2. **Metindeki altı çizili cümlelerde yer alan söz sanatlarını ve bunların nedenlerini yazınız. (12 puan)**

Altı çizili ilk cümlede **benzetme (teşbih)** sanatı vardır. Çünkü "altın kalpli" ifadesiyle De Souza'nın kalbinin altın kadar değerli olduğuna vurgu yapılmış; kalp, değerli olma yönünden altına benzetilmiştir.

Altı çizili ikinci cümlede **kişileştirme (teşhis)** sanatı vardır. Çünkü "o beni ziyarete geldi" ifadesi ile insanlara ait olan "ziyaret etme" özelliği, penguen Dindim'e yüklenmiştir.

* Verilen cümlelerdeki söz sanatının doğru bulunup yazıldığı yanıtın her birinin **puan değeri 3**'tür.

* Söz sanatının gerekçesinin doğru yazıldığı yanıtın **puan değeri 3**'tür.

* Örnek yanıtlarda yazılan gerekçe ile benzer çerçevede yazılan yanıtlar da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

* Cümlelerdeki söz sanatlarının yanlış tespit edilip yazıldığı ya da söz sanatlarının hiç yazılmadan yalnızca gerekçelerin yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.22. Metnin içeriğini yorumlar.

- Yazarın olaylara bakış açısının tespit edilmesi sağlanır.
- Metindeki öznel ve nesnel yaklaşımların tespit edilmesi sağlanır.
- Metindeki örnek ve ayrıntılara atıf yapılması sağlanır.

3. Bu metinden birer öznel ve nesnel cümle örneğini aşağıdaki boşluklara yazınız. (6 puan)

Öznel cümle:

* Verilen metinden bir tane öznel cümlenin doğru bulunup yazıldığı yanıtın **puan değeri 3**'tür.

* Öznel cümlenin yanlış tespit edilip yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Örnek yanıtlar:

"Sahile vuran ve ölmek üzere olan bu güzel canlıyı özverili çabalarıyla hayata döndüren altın kalpli De Souza'dır."

"De Souza, Dindim'in kendisini sonsuza dek terk ettiğine hiç inanmamış ve herkesin aksini söylemesine rağmen çocuğu gibi sevdiğini söylediği pengueni beklemeye başlamış."

"Tam bir yıl sonra, hayatını kurtaran güzel yürekli De Souza'ya geri dönen Dindim, bu ziyaretlerini her yıl tekrarlamış."

"De Souza, Dindim ile olan sıra dışı hikâyesini şu sözlerle açıklıyor."

"Dindim'i kendi çocuğum gibi seviyorum, onun da beni sevdiğine inanıyorum."

Nesnel cümle:

* Verilen metinden bir tane nesnel cümlenin doğru bulunup yazıldığı yanıtın **puan değeri 3**'tür.

* Nesnel cümlenin yanlış tespit edilip yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Örnek yanıtlar:

"Brezilya'da yaşayan 71 yaşındaki emekli inşaat ustası Joao Pereira de Souza (Hoa Pereyra de Soza), Dindim adını verdiği Güney Amerika Macellan penguenini 2011 yılında üzeri zift kaplanmış olarak bulmuş."

"Birlikte tam 11 ay geçiren ikili, bir gün Dindim'in ortadan kaybolmasıyla birbirinden ayrılmış."

"Benimle 11 ay kaldı, sonra birden kayboldu."

"Herkes onun geri dönemeyeceğini söylüyordu fakat o beni ziyarete geldi."

"Kendisine kimsenin dokunmasına izin vermiyor ve gagalıyor."

"Benim ise kucağıma yatıyor, onu yıkamama ve sardalya ile beslememe izin veriyor."

"Her yıl 8 bin kilometre yüzerek beni görmeye geliyor."

T.7.3.9. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder.

- Fiil çekim ekleri (kip ve kişi ekleri) üzerinde durulur.
- Fiillerde anlam kayması konusu üzerinde durulur.

4. Tabloda verilen fiilleri, karşısında yer alan kiplere uygun olarak birinci tekil kişi ekiyle çekimleyip tablodaki uygun yerlere örnek yanıtı gibi yazınız. (12 puan)

Fiil	Kip	Olumlu	Olumsuz	Soru
gizle-	şimdiki zaman kipi	gizliyorum	gizlemiyorum	gizliyor muyum
sor-	duyulan geçmiş zaman kipi	sormuşum	sormamışım	sormuş muyum
araştır-	istek kipi	araştırayım	araştırmayayım	araştırayım mı
oku-	geniş zaman kipi	okurum	okumam	okur muyum
görüþ-	şart kipi	görüþsem	görüþmesem	görüþsem mi

* Örnek yanıt göz önünde bulundurularak istenen bilgilere göre fiillerin doğru çekimlenip tablodaki uygun yerlere yazıldığı her bir yanıtın **puan değeri 1**'dir.

* Çekimi uygun yapılmayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

* Fiillerin soru çekiminde soru edatının ayrı yazılıp yazılmaması dikkate alınmayacaktır.

T.7.3.19. Metinle ilgili soruları cevaplar.

5. 3 Aralık Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Engelliler Günü olarak kabul ediliyor. Böylece engellilerin politik, ekonomik, sosyal ve kültürel hayattaki görünürlüğüne sağlamak, daha rahat bir yaşam sürmeleri için çözüm üretmek, sahip oldukları haklara dair farkındalığı artırmak, yaşadıkları zorluklara son vermek hedefleniyor. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) de bu yıl engellilerin daha iyi sağlık imkanlarına ulaşmalarını sağlamak için ülkelere destek sözü verdi. Ayrıca WHO, Covid-19 pandemisinin neden olduğu sosyal ve ekonomik problemlerin engelliler üzerinde yarattığı fazladan yükü azaltmak için yapılabilecekler de dikkat çekiyor. Dünyanın her yerinde engellilerin istihdamı, eğitimi, sosyal ve kültürel hayata katılımı için farkındalık yaratılmaya çalışılıyor. (basından)

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

a) Dünya Engelliler Günü'nün ilan edilmesinin temel amacı nedir, yazınız. (10 puan)

Dünya Engelliler Günü; engellilerin politik, ekonomik, sosyal ve kültürel hayattaki görünürlüğüne sağlamak, daha rahat bir yaşam sürmeleri için çözüm üretmek, sahip oldukları haklara dair farkındalığı artırmak ve yaşadıkları zorluklara son vermek amacıyla ilan edilmiştir.

b) Engelli bireylerin yaşamlarını kolaylaştırmak için sosyal hayatta (okullarda, toplu taşımada, evlerde vb.) neler yapılabilir? Bir örnekle açıklayınız. (10 puan)

Metinde verilenleri de göz önünde bulundurarak engelli bireylerin yaşamlarını kolaylaştırmak için yapılması gerekenlerin doğru ifade edildiği yanıtların **puan değeri 10'dur**.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

* Örnek yanıtlarla ilgisi olmayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Örnek yanıtlar:

Engelli bireylerin yaşamlarını kolaylaştırmak için şunlar yapılabilir:

* Okullarda: Okullarımızda rampalar, asansörler olmalı ki tekerlekli sandalye kullanan arkadaşlarımız kolayca sınıflarına geçebilsin. Ayrıca, görme engelli arkadaşlarımız için özel kitaplar ve sesli anlatımlar olabilir. İşitme engelli arkadaşlarımız için de işaret dili bilen öğretmenlerimiz olabilir.

* Toplu Taşımada: Otobüslerde ve metrolarda engellilere özel yerler olmalı. Duraklarda sesli duyurular ve görsel işaretler olabilir. Böylece engelli arkadaşlarımız hangi otobüsün kendileri için uygun olduğunu kolayca anlayabilirler.

* Evlerde: Küçük değişikliklerle evlerdeki engelli bireylerin hayatı çok daha kolaylaştırılabilir. Mesela, banyoda tutunacak yerler, eşikli kapılardaki eşiklerin kaldırılması, vb.

* Kamusal Alanlarda: Parklarda engellilerin rahatça gezebileceği özel yollar olabilir, oyun alanlarında da engelli çocukların oynayabileceği özel oyun aletleri olabilir, vb.

* Sosyal Hayatta engellilere yönelik farkındalığı artıracak kampanyalar düzenlenebilir, kamu binaları ve alışveriş merkezleri engelli erişimine uygun hale getirilebilir, vb.

T.7.3.25. Metinler arasında karşılaştırma yapar.

Bakış açısı ve mesajlar karşılaştırılır.

6.

1. Metin

Bir toplantıda bir genç M. Akif'i küçük düşürmek için: "Pardon, siz veteriner misiniz?" demiş. M. Akif hiç istifini bozmadan şu cevabı vermiş: "Evet, bir yeriniz mi ağrıyordu?"

2. Metin

Yavuz Sultan Selim sefere çıkacağı yerleri gizli tutarmış. Bir sefer hazırlığında, vezirlerinden biri ısrarla seferin yapılacağı ülkeyi sorunca, Yavuz ona: "Sen sır saklamayı bilir misin?" diye sormuş. Vezir: "Evet hünkârım, bilirim." dediğinde, Yavuz cevaplamış: " Ben de bilirim."

Bu metinleri verdikleri mesaj yönünden karşılaştırınız. (20 puan)

Her iki metinde de doğru zamanda doğru kelimeleri kullanarak soğukkanlılık ve akıllıca yaklaşımla sorunların üstesinden kolaylıkla gelinebileceği mesajı verilmektedir. Birinci metinde kendisine saygısızca soru soran kişiye M.Akif, zekice bir karşılık vererek hem kişinin saygısızlığına cevap vermiş hem de ona bir ders vermiştir. İkinci metinde ise vezirin ısrarlı sorusu karşısında Yavuz Sultan Selim'in cevabıyla, sır saklamanın özellikle liderlik pozisyonunda olan kişiler için kritik bir beceri olduğu; güven ve disiplinin, başarılı bir iletişimin temel taşı olduğu vurgulanmıştır.

* Her iki metnin, verdikleri mesaj yönünden karşılaştırarak doğru değerlendirmenin yapıldığı yanıtların **puan değeri 20'dir**.

* Örnek yanıt çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

* Örnek yanıtlarla ilgisi olmayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.4.4. Yazma stratejilerini uygular.

Not alma, özet çıkarma, serbest, kontrollü, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, bir metinden hareketle yazma ve duyulardan hareketle yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.

7. **Atatürk'ün "Eğitimde feda edilecek tek bir fert dahi yoktur." sözü, herkesin eşit eğitim hakkına sahip olduğunu vurgulamaktadır. Bu düşünceden hareketle, engelli bireylerin eğitimlerini desteklemek için ne gibi iyileştirmeler yapılabileceğine yönelik bilgilendirici bir metin yazınız. Yazınızı oluştururken yazım ve noktalama kurallarına dikkat ediniz. Metnimize uygun bir de başlık yazınız. (21 puan)**

* Atatürk'ün bu sözünden hareketle, engelli bireylere yönelik eğitimde yapılabilecek iyileştirmelerin bilgilendirici bir metin biçiminde, yazım ve noktalama kurallarına uygun yazılarak ifade edildiği yanıtların **puan değeri 15**'tir.

* Metne uygun yazılan başlığın **puan değeri 6**'dır.

* Yalnızca başlığın yazılıp hiçbir açıklamaya yer verilmeyen yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Örnek yanıt:

Eğitimde Herkesin Hakkı Var

Atatürk'ün "Eğitimde feda edilecek tek bir fert dahi yoktur." sözü, eğitimde herkesin eşit haklara sahip olması gerektiğini açıkça belirtmektedir. Bu düşünceye göre, engelli bireylerin eğitimde karşılaştığı zorlukları azaltmak ve onların eşit şartlarda eğitim almalarını sağlamak için bazı iyileştirmeler yapılabilir. Örneğin, "Okul binaları; rampalar, asansörler, geniş kapı ve koridorlar gibi engelli bireylerin rahatça hareket edebileceği şekilde düzenlenebilir. Sınıflar ve tuvaletler engelli bireylere uygun hâle getirilebilir. Görme engelliler için Braille alfabesiyle yazılmış materyaller, işitme engelliler için görsel materyaller kullanılabilir. Özel eğitim öğretmenleri, rehber öğretmenler ve psikologlar gibi alanında uzman personel okullarda görevlendirilebilir. Engelli bireylerin öğrenme süreçlerini kolaylaştıracak teknolojik araçlar (sesli okuma programları, büyüteçler vb.) okullarda bulundurulabilir. Bu araçların kullanımı konusunda öğretmenlere ve öğrencilere eğitim verilebilir. Engelli öğrencilerin ailelerine yönelik seminerler düzenlenerek, çocuklarının eğitimi konusunda bilinçlendirilebilirler." bunlar gibi da pek çok iyileştirme ile engelli bireylerin eğitimlerine katkı sağlamak mümkündür.

Tüm bu iyileştirmeler, engelli bireylerin eğitim hayatına daha aktif katılmalarını ve hayallerine ulaşmalarını sağlayacaktır. Eğitim, herkes için eşit bir hak olmalıdır.

ESKİŞEHİR

Bu örnek yazılı sınav soruları Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 11.12.2024 tarihinde yayımlanan ülke genelinde yapılacak olan 7. SINIF TÜRKÇE DERSİ (ÖZGÜN YAYINLARI) 1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU dikkate alınarak hazırlanmıştır.